

ምጽናትዓሌት
ሀ.ግ.ደ.ፍን ክብሪ ሰብአዊ መስላትን ኣብ ኤርትራ
ክልተ ተጻረርቲ ገጻት

1. መጻተዊ

ህዝቢ ኤርትራ ሕሉፍ ታሪኹ ምስ ዝግንጸል ነቲ ከቢድን መሪርን ዝኾነ ኣርዑት መግዛእቲ ንምእላይን ከም ሓራ ህዝብን ሃገርን ንምንባር መላክዒ ዘይብሉን ግዜ ዝበለጸገን ሓያል ተጋድሎ ብምክያድ ናጽነቱ ከምዝተበሰረን ብመስል ርእስ ውሳኔ “ረፈረንደም” ድማ ሉኡለውነቱ ከም ዘረጋገጸ ንኹሉ ኤርትራዊ ግሁድን ሓቀኛን ታሪኽ ምኻኑ ኣየጣራጥርን። ብሓፈሻ ህዝቢ ኤርትራ ናብዚ ደረጃ ዚ ንምብጻሕ ሓይሊ ሳውርኡ ብምድልዳል ብኣካል ብምስታፍ ብገንዘቡን ጉልበቱን ከቢድ መስዋእቲ ዝኸፈለ ህዝቢ ምኻኑ ይገለጽ።

ከም መቀጻልታዚ ህሉው ኩነታቱ ምስ ዝድህሰስ በቶም ተጋዲሉ ዘጋደሎም፣ ጸኒዑ ዘጽነዖምን ናብ መሪሕነት ዘብጸሑምን ተጠሊሙ ዳግም ናተይ ብዝበሎም ኣካላት ብውሽጣዊ መግዛእቲ ክሰቀን ኣሚኑን ደኒኑን ንክኸይድ ተቀሲቡ። ኣበሳን መከራን ንክሰከም ከም ዕድሎት ተለጊሰሉ ኣብ ኣርዓድን ፈታንን ዝኾነ ህሞት ዕለታዊ እናተሰቀየ ይነብር ምህላው ንኹሉ ኣብ ውሽጥን ወጻእን ዝነብር ኤርትራዊ መንነት ዘለዎ ዜጋን ፈታዊ ኤርትራን ህዝባን ዝኾነ ኣካል መወከሲ ኣየድልዮን።

እዚ ንምባል ዘገደደኒ ኣነውን ኣካል እዚ ህዝቢዚ ብምኻነይን ዝፈልጦ ሓቅታት ሰቲረዬ ንክነብር ሕልናይ ስለዘይፈቀደለይን ኣረሚነኣዊ ተግባራት ስርዓት ህግደፍ ከቃልዕ ከምዘለኒ ስለ ዝኣመንኩሉን ምኻኑ ይሕብር። ቅድሚ ናብ ዝርዝር ዕላማ ጽሑፊይ ምእታወይ ንምክትታል ምእንቲ ክጥዕምን ትሕዝቶይ ሚዛን ንክወሃቦን መንነተይ ሓጺር ታሪኽ ሂወተይን ድሕረ ባይታይን የላሊ።

2. መንነት ኣቕራቢ፡-

መንግስትኣብ ይባሃል ካብ ኣቦይ ግርማይ ኣረስዕ ገርግሽ ኣደይ መኣዛ ወልደትንሳኤ ካሕሳይ ኣብ መወዳእታ 1972 ዓ.ም ኣብ ስደት ሱዳን ተወለደ። መበቆል ዓደይ እምባደርህ ንኡስ ዞባ ስረጀቃ ዞባ ማእከልዮ። ብህጻንነተይ ካብ ወላደይ ተነጺሌ ናብ ኤርትራ ብምምጻእ ኣብ ኣስመራ ዞባ ማእከል ንኡስ ዞባ ደቡባዊ ምዕራብ “ሰምበል” ኣብ ትሕቲ ዓባዩይ። ዓብዩ ኩነታት ትምህርተይ መባእታን ማእከላይን ካብ “1 - 8” ኣብ ቤት ትምህርቲ ዕድገት “ካምቦሪ ነበር ድሕሪ ቤ/ትም ባርካ” ካልኣይ ደረጃ ድማ ኣብ ቤት ትምህርቲ ቀይሕ ባሕሪ “ቀ.ሃ.ሰ” 9th — 12th ተማሂረ።

ኣብ መወዳእታ 1990 ዓ.ም ናብ ሀ.ግ.ሓ.ኤ ተስሊፈ ኣብ መጋዓዝያ ተመዲበ ክሳብ 07/1993 ዓ.ም ድሕሪ ምስረሓይ ብኣዋጅ መንግስቲ ካብ ሰራዊት ተፋንዮ። ስቢላዊ ናብራ ክመርሕ ድሕሪ ምጽነሓይ ምስ ምጀግር ግጭት ኢትዮ-ኤርትራ ኣብ ወርሒ 05/1998 ዓ.ም ካብ ዝሰርሓሉ ዝነበርኩ ናይ ህጻ ኩባንያ ኪንግናም “ባጽዕ” ከቲተ። ድሕሪ ምክታተይ ኣብ ኮር 161 ስለያ ክፍለ ሰራዊት 16 ተመዲበ ኣብ ናይ ወፍሪ ኣሃዱን ዝተፈላለዩ ኣስተምህሮታት ብምውሳድ ድማ ኣብ ናይ ካርታን ሓበሬታን ስርሓት ተዋፊረ ክሳብ

03/2004 ዓ.ም አገልገሏል። ብምቅጻል ናብ ስለያ ዞባ ስርሒት 3 ብምዝውዋር ኣብ ጨንፈር ፀረ ስለያ ከም መርማሪ ኣካል ተመዲቦ ክሳብ ወርሒ 09/2007 ዓ.ም ክሰርሕ ድሕሪ ምጽነታይ ቦቲ ኣብ ነብሰይን ስርሒይን ዘጋጠመኒ ዝነበረ በደላትን ዝተግዘብኩዎ ኣረመኔናዊ ግብሪታቶምን ከም ኩሉ ዝተበደለን ኢሰብኣዊ ኩነታቶም ዝተጋህደሉ ኤርትራዊ መንእሰይ ብሓይሊ ፈጣሪ ኩሉ ኣለም ነብሰይ ከውጽእ ክኢሊ። እነሆ ድማ ነቲ ዝፈልጦ ከቃልዕ ብምብቀዕይ ክብርን ምስጋናን ንኣምላኽ ይኹን ይብል።

3. ንልዕልና ሕገ ዝሓንገደ ሰልፊ፡-

እቲ መመሓደሪ ሕገ “ቕዋም ሃገር” ከጽድቕ ዘይከኣለ ልዕልና ሕገ ብምንጻግ ክብርን መሰልን ደቂ ሃገር ብምርጋጽ ብብሕትውናን ምልካውነትን “ግበር! ኣይትግበር!” ዘመሓድር ዘሎ መንግስቲ ኤርትራ መለክዒ ኣብ ህዝቢ ዘውርዶ ዘሎ በደላት መጠን ዘይብሉ እኳ እንተኾነ ብውለቀይ ኣብ ትካል ስለያ እናሰራሕኹ ዘጋጠመኒ ብፍላይ ድማ ኣብቲ ከም መርማሪ ኮይነ ዝሰራሕኩሉ ብመልክዕ ጽሚቕ የቕርብ።

ኣብቲ ከም መርማሪ ተመዲቦ ንኣስታት 3 ዓመታት ዝሰራሕኩሉ ትካል ጸረ ስለያ ዕላማ ኣቃውምኡን ስርሒን ኣብ ልዕሊ ሰራዊት ወገንን ትካላቱን ላዕለዎት ሰበ ስልጣን መንግስትን ትካላት መንግስትን ብናይ ውሽጢ ይኹን ግዳም ተጻባኢ ዝበሃል ሃገር ይኹን ውድብ ሃሱሳውን ሸርሓውን ስርሓት ከይካየደሎም ምክትታል ምቁጽጸር ምልማስ። ብኣንጻሩ ድማ ብሰራዊት ወገን ይኹን ሰቢል ህዝቢ ንምቕዋም ዝኾነ ይኹን ምትእኽኻብ ምልዕዓል ናዕቢ “ኣድማ” ንምፍጣር ዝዓለሙ ምንቅስቃሳት ከይካየዱ ምክትታል ወዘተ . . . ዝኣመሰሉ ስርሓት ንክሰርሕ ዕላማ ሒዞ ከምዝቆመዮ ዝግለጽ (እዚ ማለት ናይ ትካል ጸረ ስለያ ዝምደብ ሰብ ብዛዕባ ጸረ ስለያን ዕላምኡን ዝመሃሮ ማላትዮ)።

ብግምጣልኪ ግና መንግስቲ ብመሰረትቲ ባዓሉ ዝፈጠሮ ውሽጣውን ግዳማውን ጸገማት ኣብ መዋጥር ስለዝኣተወ ኣብ ክንዲ መፍትሒ ዘምጸኦ ጸገም ዘናዲ ነብስ ምትእምማን ብምጥፋእን ብምርሓቕን ህሉው ኩነታቱ ብምቕባርን ነቲ ውጽዕን ጸግዑን ዝኾነ ህዝቢ ስቕትኡ “ልቦንኡ” ብምምዝማዝ ወግሐ ጸብሐ ተወሰኹቲ ሽግራት ኣብ ዝባኑ ብምድርራብን ብዓይኒ ጥርጣረ ብምርኣይ ብዝተፈላለዩ መልክዓት ክብሩን መሰሉን ብምግሃስ ይድሕኹን ይሓስዮን ምህላው ኣብ ባይታ ዘሎ ምስክር ዘዩድልዮ ሓቂዮ።

ኣብ ሃገርና ንመሳቀይ ዝተሓረዩን ዝዓዩ ዘለው ቦታታት ብዙሓት እዮም። ሓደ ካብኣቶም ድማ እቲ ብሰለያ ዞባ ስርሒት 3 ጨንፈር ጸረ ስለያ ዝውነን ኣብ ዓላ 17 “ዓላ ሰሳሕ ጥቃ ሃንገራት ሎጅስቲክ ምክልኻል” ዝርከብ ኣብ መወዳእታ 2003 ዓ.ም ብዙሕ ወጻኢ ተገይርሉ ብኣሃዱ ህንጻ ዞባ ስርሒትን ዝተሰርሐ ቤት ማእሰርቲ ዮ። እዚ ቤት ማእሰርቲኪ

ካብ ምንቅስቃስን ተራኣይነት ሰባትን ነጻ ክኸውን ተባሂሉ ጽምውን ልጉስን ቦታ ተመሪጽሉ ኣብ ሞንጎ ክልተ ዓበይቲ ኣኸራናት ኅቦታት ንወቀርትን ስሳሕን ዝባሃላ ዓድታት ዝዳውብ ቦታ ዝተሰርሐ ኮይኑ 9 መዳገሚ ክፍልታት “ካሜራታት” ነፍስ ወከፍ 4x4 ትርብዒት ዘለዎ ሓደ ክፍሊ ካብዚ ተፈንቲቱ ንመመርመሪ ተባሂሉ ድርዒ ብዘለዎ መንደቕ “ድምጺ ከምዝየሰሉኽ ኩሉንትንኡ ብስሜንቶ ዝተሃንጸ ሮጊድ ማዕጾ ዘለዎ” ሓደ ስፊሕ ክፍሊ ንመንበሪ ኣባላት ኣሃዱ ሓለዎ ሓደ ክፍሊ ንመንበሪ ሓላፊ ሓደ ክፍሊ መመርመርን መንበርን መርመርቲ ብዚንጎ ዝተጠቓቀዔ ንመነባብሮ እሱራትን ኣባላትን “ክሸነ” ዘጠቓለለ’ዩ።

4. ኣብዚ ቦታ’ዚ ግዳይ ማሰርትን ስቃይን ዝኾኑ ድማ ብዓይነት ጉዳያት ምስ ዝጥቀስ፡-

1. ብጉዳይ ስግረ ዶብ “ዘይሕጋዊ ጉዕዞ ስደት ዝብልዎ”
  - ናብ ሃገር ኢትዮጵያ ክሰግሩ ዝተሓዙ።
  - መራሕቲ መንገዲ ኢኹም ዝበሃሉ “ኣሰጋገርቲ”።
  - ስግረ ዶብ ክትከዱ ሓሲብኩም ዝበሃሉ “ብዕላል ጠቀነ ጠለፋ ተንቀሳቃሲ ቴሌፎን ሞባይል ወዘተ. . . ዝተሓዙ”
  - ዝኾነ መደብ ስግረ ዶብ ዘይነበሮም ብሃውሪ ዝእሰሩ።
  - ገንዘብ ከፈሎም ንዝሰግሩ ብመልክዕ ድለላ ተራኸቡ ኢኹም ዝባሃሉ።
2. ብምትምይንን ምስናዕን ወረቃቅቲ ዝተሓዙን ዝጥርግሩን።
  - ናይ ሰራዊትን ዝተፈላለዩ ትካላትን መንቀሳቀሲ ወረቀት
  - ወረቀይ መንነት/ናይ ዜግነት ታሴራ ተመሃሮ ወዘተ. . . /
3. ካብ ሃገራዊ ኣገልገሎት ዝተኣለዩ
  - ንነዊሕ እዋን ኮብሊልኩም ዝባሃሉ ኣባላት ሰራዊት
  - ትምህርቲ ዘቋረጹ ተመሃሮ /ብዝተፈላለዩ ምክንያት/
- 4) “ዘይሕጋዊ” ሃይማኖት ስዒብኩም ዝባሃሉ
- 5) ብልሽውና /ብፍላይ ኣብ መምህራን ዘተኮረ/

- ልዕሊ 18 ዓመት ዕድሜአም አብ መባእታን ማእከላይን ደረጃ ንዝመሃሩ መንነት ተመሃራይ “ታሴራ” ሂብኩም ዝባሃሉ
- ታሴራ ተመሃራይ ንዘይምልከቶ ሂብኩም ዝባሃሉ ። እዚ ዝጠቀስኩዎ ገለ መትሓዚ ምኽንያት ቅድዳት ኮይኑ ብሕጽር ዝበለ አንፈት ኩነታት መንግስቲ የመልክት። እዚ ማለት ህ.ግ.ደ.ፍ ዝፈጠሮም ሽግራት ምስ ጎረባብቲ ሃገራት ሰኒት ምስአን ከም ጠንቂ ኮይኑ መንእሰያት ካብቲ እውጅ መደብ ሃገራዊ አገልገሎት ወጻኢ /ካብ 18 አዋርሕ ንላዕሊ/

1. ምንዋሕ ግዜን ግዱድ ዕስክርናን “ውትህድርና”
2. ምዝመዛ ነጻ ጉልበት /አብ ውልቃዊ ረብሓ ሓለፍቲ/
3. ተጽዕኖ ማሕበራዊ ናብራ
4. ዘይቕቡል ጸቕጥን ምልኪ ወተሃደራውያን ሓለፍቲ ወዘተ . . .

ስለዘጋጠሞም ነዚ ብድሆታት ንምስጋርን መነባብሮአም ንምምሕያሽን ስድራቤቶም፣ ቤተሰቦም፣ ፈተውቶምን ሃገሮምን ራሕሪሖም እዮም ንክሰደዱ ዝመረጹ። መንግስቲ ድማ ተዓመቱለይ ክሕባእ'የ ብዘስምዕ ጸወታ “ጉልባብ” “ብጸላኢ አብ ልዕሊ መንእሰያተይ ዝተፈነወለይ ስነ-አእምሮአዊ ኩናት'የ” ብምባል አደናጋሪ ፕሮፖጋንዳዊ መግልጺታት ብምንዛሕ ምሉእ ብምሉእ መአዘኑ ናይ ውሽጢ ሃገር ብምጥምዛዝ ተናኻሲ ባህርያቱ ብምግሃድ ሃደናቱ ብምሕያል ንዜጋታት ክስሃሎም ዝጀመረ።

5. ኩነታት ቤት ማእሰርቲ “ዓላ 17”

አተሓሕዛ እሱራት፡- ዝኾነ ይኹን መሰላት ዘየፍቅድ ኮይኑ

1. ምህጋር ውልቃዊ ንብረት / ገንዘብ ሽልማት አገደስቲ ስነዳት/
2. ቅያር አልባሳት ምክላእ /ክዳን ጫማ/
3. ቀረብ ምግቢ ማይ ሕክምና ብምውሓድ ከምዝሰቀዩ ምግባር
4. አዝዩ ጽኑዕ ናይ ሓለዋ አገባብ ብምጥቃም ከምዝሸቁረሩ ምግባር
5. ስድራ ቤታዊ ርክብ ምክላእ “ምእጋድ”
6. ብኸቢድን አህላኽን ጉልበታዊ ዕዮ ከምዝዳኸሙ ምግባር

ኩነታት መርመራ

1. ፖሊሳዊ አሰራርሓ ዘይኸተል
2. ብኸቢድ ጽቕጥን ማሕረምትን ዝተሰነዩ መርመራ ዘካይድ

3. ንዘጋጥሙ ኣካላውን ስነ ኣእምሮአውን ሓደጋታት ሓላፍነት ዘይስከም

4. ብስምዒት እምበር ብልክዕነት ዘይዓይ

5. ብሓፈሻ ከም ዊንታኻ እምበር ፍሉጥ መዕየይ ሕጊ ዘይብሉን መሰልን ክብሪ ሰባት ኣዝዩ ናይ ርሑቕ ርሕቀት ፍንታተ ዘለዎ ምኻኑ ይግለጽ።

ዝወሃብ ውሳኔ

በቀንዱ ኣብ ጽሑፍ ዝሰፈረ ሕጋዊ መቅጽዒ ሕጊ ዘየለ ኮይኑ ኣብቲ ከም ግምቶምን ቃሕተኣምን ዝሰልዕዎ መቅጻዕቲ ዘለዎም ስበኣዊ ድኻመት።

1. ምስ ጉዳይ እሱር ዘይመጣጠን መቅጻዕቲ ምውሳን

2. ኣብ ዕርክነት፣ ዝምድና፣ ዓደይ ዓድኻ፣ጥቕሚ...ወዘተ ተመርኩስካ ዘይፍትሓዊ ብይን ምሃብን ንገለ ኡሱራት ርኡይ ሓለፋ ምግባርን ካብ ቀይዲ ሓራ ምውጻእን።

ወሃብቲ ውሳኔ

መቅጻዕቲ ናይ ምስላዕ ሓላፍነት ዝተወሃቦም እቶም ካብ ምህሮ፣ ተመኩሮ፣ ዝኣምኑ ወተሃደራውያን ሓለፍቲ ስራዊት ኮይኖም

1. ሜጀር ጀነራል ዑመር ሓሰን ጠዊል “ኣዛዚ ዞባ ስርሒት 3”

2. ሜጀር ተኸለብርሃን ሓጉስ “ወዲዓይነይ” “ስታፍ ስለያ ዞባ ስርሒት 3” እዮም

ሳሕቲ ‘ውን ብወክልቶምን ጸሓፍቶምን ኣቢሎም ውሳኔ የመሓላልፉ።

ብምቅጻል ገለ ገለ ግዳይ ሰብኣዊ ድኻመታቶምን ግፍዒታቶምን ዝኾኑ ዜጋታት ክጠቅሱ።

ኣብ ወርሒ 10/2006 ዓ.ም ስግረ ዶብ ናብ ኢትዮጵያ ዝተበገሱ ኣባላት ሚኒስትሪ ዜና

1. ጋዜጠኛ ኣሕመድ ባሕዳኝ ዓረብ ዴስክ

2. ጋዜጠኛ ዳኒኤል ክብሮም ኦሮምኛ ዴስክ

3. ስምረት ሰረቀ ዝተባሃለት ኣባል ሰራዊት ክ/ሰራዊት 28

4. ሰላማዊት ትበሃል ሰቪልን ኣብ ከባቢ ተኸንዳዕ ዓዲ ቀይሕ ድሕሪ ምትሓዞም ንመርመራ ናባና ተላኢኹም ኣብ ዝሃብዎ ቃል ንስግረ ዶብ ከም ዝሓሰቡን መበገሲ ሓሳብን ኣዳላዊ ጉዕዞን ድማ ጋዜጠኛ ኣሕመድ ባሕጃ ምንባሩ ተስማሚያምሉ ድሕሪ ዚ ዝተዋህቦም ውሳኔ

- 1. ጋዜጠኛ ዳኒኤል ክብሮም 5 ዓመት ክእሰር
- 2. ኣባል ሰራዊት ስምረት ሰረቀ 5 ዓመት ክትእሰር
- 3. እታ ሰቪል ሰላማዊት 1 ዓመት ድሕሪ ምእሳራ ሳዋ ክትከይድ።

እቲ ብኹሎም ኣኻኺቡ ንስግረ ዶብ ዘንቀሎም ጋዜጠኛ ኣሕመድ ባሕጃ ግና ብላላ ጸዕሪ ሓላፊ ሚ/ዜና ዓሊ ዓብዱን ምትሕብባር ኣዛዚ ዞባ ስርሒት 3 ዑመር ጠዊልን ድሕሪ ናይ 2 ወርሒ ክንክን ዘለዎ ማእሰርቲ ብነጻ ተለቁቑ። ማእሰርቲ ኣሕመድ ዝስምዐ ህዝቢ ኣስመራ ትሒም ትሒም ይብል ስለዝነበረ ነዚ ንምዕጻው ጽባሕ ካብ ማእሰርቲ ዝወጸላ ዕለት ንዝነበረ በዓል ቅዱስ ዮውሃንስ 2007 ኣብ ቴሌቪዥን ቀሪቡ መደብ በዓል ምስ ጋዜጠኛ ትርሓስ ክፍላይ ከምዘወሃህድ ገይሮም። እዚ ንዝምድና እስላማዊ ጸግዒ የመልክት።

ኣብ መወዳእታ 2005 ዓ.ም ናብ ኢትዮጵያ ክኸይድ ኣብ ከባቢ ኢግላ “ሞንጎ ዓዲ ቀይሕን ስንዓፊን” ዝሓዘዎ ዮናስ በርሀ ዝተባሃለ ኣብ ቲራቮሎ ምስ ኣዲኡ ዝነበር “ኣምቼ” ኣብ ትሕቲ ምቁጽጻርም እንከሎ ብስለስተ ጥይት ሃሪሞም ኣውዲቆም ትንፋሱ ስለዘይሓለፈት ሆስፒታል ዓዲ ቀይሕ በጺሑ ልዕሊ ዓቕሞም ስለዝነበረ ብኣንቡላንስ ናብ ኣስመራ ሆስፒታል ሓሊባት እናተጋዓዘ ከሎ ሓላፊ ጨንፈር ጸረ ስለያ ዞባ ስርሒት 3 ክብሮም ስዩም ጸዕዳ ኣብ ደቀምሓረ ነታ ኣምቡላንስ ብምዕጋት ድሕነት ሂወቱ ኣብ ግምት ከየእተው ስግረ ዶብ ክትከይድን ክትሃድምን ዘተሃረምካ ስለዝኸንካ ምናልባት እንተሞትካ ፈርም ኢልዎ ዓቕሚ ስለዘይነበር ብደገፍ ሰብ ኣሰርተ ኣጸብዕቲ ከምዝላዓል ገይሮም። ብድሕሪዚ ብዋሕስ ወላዲቱ ን8 ኣዋርሕ ኣብ ሓሊባት ብምድቃስን ብምምልላስን ድሕሪ ምፍዋሱ ኣዲኡ ባዕላ ከምተረክቦም ገይሮም። በቲ ዘጋጠም ምሉእ ብምሉእ ናይ የማናይ ኢድ ስንክልናን ናይ ሳንቡእ ጸገምን ዕጅብ ከይበሎም ሳዋ ከይዱ ከገልገል ስለዘይክእል ናይ 7 ዓመት ማእሰርቲ ፈሪዶሞ ኣብ ቤት ማእሰርቲ ዞባ ስርሒት 3 “ተሃድሶ ዓላ ባዚት” ይርከብ። ክተሓዝ ከሎ ኣብ ኢ.ዱ ዝነበረ 3227.00 ዶላር ኣሜሪካ በላዒኡ ኣይፍለጥን።

አትሌት ዮናስ መብራህቱ አብ ብዙሓት ሃገራት ብራስለስ ጥልያን ስጻኛ ሃገራት ስካንድኒቭያን ፈረንሳይ ሱዳን ወዘተ... ንሃገር ወኪሉ ዝተወዳደረን ደሓን ዝኾነ ኮንድሽንን ግዜ ዝነበሮ ምስ ሓላፊ ፈደረሽን አትሌቲክስ ኤርትራ ተኪኤ ርእሶም ብዝፈጠሮ ግጭት ብአጠቃላይ ካብ መገሻን ስሩዕ ወድድራትን ብስልጣን ናይዚ ሓላፊ ከምዝኸልከል ተገይሩ። እቲ ዘገርም እዚ ደሓን ዝኾነ ተስፋ ዝነበሮ አትሌት ምስ ተኪኤ ርእሶም ዘጋጠም ግጭት ከምቶም ካልኣት አትሌታት አብ መገሻ ክመጽእ እንከሎ ዊስክን ሞባይልን ስለዘይተማለአሉ እዩ ነይሩ። በዚ ዝመጸ ሰበብ አብ መደምደምታ አበርክትኡን መጻኢ ተስፍኡን አብ ግምት ከየእተው ስግረ ዶብ ሓሲብካ ብምባል ሓደ ዓመት ተኣሲሩ ሳዋ ንክኸይድ ፈሪዶም። እዚ ዘነጻሮ ሓለፍቲ መንግስቲ ኤርትራ ውልቃዊ ረብሓ ብምቅዳም መዝነቶም ተጠቂሞም በደላት ከምዝሰዕቡን አብ ሃገራዊ ረብሓ ዘለዎም አረአእያ ትሑት ምኃኑ የነጻር።

መምህር መሓሪ ዝተባህለ ዳይሬክተር መባ/ማእ/ቤት ትምህርቲ ኩደቡዑር ንኡስ ዞባ እምኒ ሓይሊ ዞባ ደቡብ ንልዕሊ 30 ዓመታት ዝመሃረን አቦ ስድራን ንሓደ ልዕሊ ዕድመ ተመሃራይ ክመሃር ፈቂድካሉ ተባሂሉ በቀጥታ ካብ ስራሕ ከምዝእለ ገይሮም። መንግስቲ ልዕሊ 18 ዕድሚኡ አብ መባእታ ክመሃር የብሉን ዝብል መምርሒ ንኡብያተ ትምህርቲ ከምዝዓደለ ይፍለጥ። ስለዚ መምህር መሓሪ ካብቲ ሰብ ዝሃንጸሉ ክቡር ሞይኡ ብሰንኪ ሓደ ተመሃራይ አንጻር ፖሊሲ መንግስቲ ኢኻ ተባሂሉ 'ዩ ተባሪሩ።

ካብ አስመራ ዩኒቨርሲቲ ብኢድኬሽናል ኣድምንስትሬሽን ዝተመረቀ ንናይ ስራሕ ቦታ “ምደባ” ዝጽበ ዝነበረ ወዲ ሰገነይቲ መንእሰይ ተኸለ ተወልደ ያቆብ ዝተባሃለ ስድራ ቤቱ ንክበጽሕ ካብ አስመራ ናብ ሰገነይቲ ምስ ከደ ብጸለውቲ እዝኒ መንግስቲ ንሰኻ ገንዘብ እናተቀበልካ መንእሰያት ናብ ሱዳንን ኢትዮጵያን ተሰግር ኢኻ ተባሂሉ ተታሒዙ መጻእና ዝኾነ ይኹን መርትዖ አይረኽቡሉን። አብ መወዳእታ ድማ ጸለውቲ እዝኒ ልዕሊኡ ስለዝተሓመኑ ዋላ እንተዘይሓመነ ከይገበረ ስለዘይሓዘዎ ይተኣሰር ኢሎም 3 ዓመት ፈሪዶም አብ ተሃድሶ ዓላ ባዚት ይርከቡ።

መምህር ዳኒኤል ነጻርአብ ኣርአያ አብ ንኡስ ዞባ ጉልጅ ዞባ ጋሽ ባርካ ዝምህር ብዘይ ዝኾነ ይኹን ጭብጢ ብሃገራዊ ድሕነት ከተማ መንደፊራ “ሞሞና ሆቴል ነበር ዘለው” መንእሰያት ንሱዳን ተሰግር ኢኻ ተባሂሉ 4 ዓመት ተፈሪድዎ አብ ድጋና ዓዲኻላ ይርከቡ።

፡

አባል ጸረ ስለያ ዞባ ስርሒት 3 ዑጥባን መሐመድ ዝተባሃለ ካብ ካሜራ ናብ ካሜራ ብጉዳይ ወልፊ ንእሱራት ስለዝተላእከ ንሰኻ ምስጢር እሱራት ተባጻጽኦ ኢኻ ተባሂሉ ብጽልኢ ሓላፊ ጸረ ስለያ ክብሮም ስዩም 3 ዓመት ተፈሪዱ ንተሃድሶ ዓላ ባዚት ተላኢኹ ኣብ ዓመቱ ኣብቲ ቤት ማእሰርቲ ብዘጋጠሞ ሕማም ሞይቱ።

ጳውሎስ ዝተባሃለ አባል ሃገራዊ ድሕነት ኣስመራ ካብ ጽልእን ቅርሕንትን ተበጊሶ ንለተሚካኤል ሃብተማርያም ዝተባህለት ነባሪት ፓራዲዞ “አባይቲ ቁጠባ ከባቢ ፍሉይ ቤት ፍርዲ” ብዘይ ሕጋዊ ኣገባብ ደቂኣንስትዮ ንባሕሬን ትሰድድ ‘ያ ኢሉ ብመንገዲ ዓርኩ ስታፍ ስለያ ዞባ ስርሒት 3 ተኸለብርሃን ሓጉስ “ወዲዓይነይ” ን4 ኣዋርሕ ከምትእሰር ገይርዎ። ኣብቲ ንሳ ዝሃቡዎ ቃል ብሕጋዊ መንገዲ ኩንትራት ከምእትሰድድን ኣብ ባሕሬን ዝነበር ኤርትራዊ ተስፋይ መሓሪ ዝባሃል መሳርሕቲ ከምዘለዎ ገለጹ። ክትእሰር ስለዝደለይዎ ን4 ኣዋርሕ ዝኣክል ምስ ዘለዎ ሕማም ሸኳር ብቀረብ ምግቢ እናተሸገረት ተዳጊና ድሕሪ ምጽነሓ ተስፋይ መሓሪ ካብ ባሕሬን መጺኡ ሕጋውነት ስርሒም ብዝምልከቶም ኣካላት ምስ ኣረጋገጸሎም ከውጽእዎ ክኢሎም።

ምስ ባዓል ቤታ ናብ ኢትዮጵያ ክትሰግር ዝተታሓዘት ምሕረት በዩን ዝተባሃለት ደቂሸሓይ “ዓንሰባ” ዝዓዳ ናይ 3 ወርሒ ድቂ እንከለዎ ኩነታት ኣብ ግምት ከየእተው ሕማኛ ኣተሓሕዞ ብምግባር ዕለት ሕርሳ ክሳብ ዝቀራረብ “ክልተ ሰሙን ክሳብ ዝተርፋ” ኣሲሮማ ኣብ መወዳእታ ካብ ዘይብላ ጥሪት ወለዳ ተሸይጠን 10 ሸሕ ናኞፋ መቅጻዕቲ ከፈላ ኣብ ርእሲኡ ብዋሕስ ከምእትወጽእ ገይሮማ። ከምዚ ዓይነት ኣጋጣሚ ኣብ ልዕሊ ደቂኣንስትዮ ምስ ዝኸሰት ናብ ወታ/ሆስፒታል ዓላ ተላኢኹን ውጽኢት መርመረኣን ነብስ ጸራት ምኻነን ምስ ዘረጋገጽ ብቀጥታ ብዋሕስ ይልቀቃ ነይረን። ነዚኣ ግና ብምትህልላኽ ኣብ ርእሲኣ በደል ፈጸሞም።

ስዓብቲ ዘይሕጋዊ ሃይማኖት “ዘይፍቀድ ሃይማኖት ጳንጠ ቆስጠ” ኢኹም ተባሂሎም ብክፍሊ ጸጥታ ዞባ ደቡብ ከተማታት መንደፊራን ደቀምሓረን ዝተለቀሙ ኣስታት 40 ዝበጽሑ /ዝበዘሓ ደቂኣንስትዮ/ ብኣስገዳድ ነቲ ሃይማኖት ከምዘሓደግዎ ክፍርሙ እንተዘይኾይኑ ክእስሩ ምርጫ ቀሪብሎም። ኣይንፍርምን ሃይማኖት ናይ ውልቅናዩ ሃገር ትሓተና ድማ ኣይነጉድልን ብምባሎም ንነዊሕ እዋን ኣብቲ ብኮሎኔል ገ/መድህን “ወዲ

ጊላ” ዝመሓደር ቤት ማእሰርቲ ዞባ ስርሒት 3 ዓላ ባዚት ተኣሲሮም። ሓደ ካብዚኦም ኣስታት 3 ዓመት ዝተኣሰረ ተስፋልደት ኣባይ ዝበሃል እዝክር።

ደቕኩም ሃገራዊ ኣገልገሎት ተሓሲሞም ኣብ ገቦታት ኣባሓንን ሰለድን ስፈሮም ወይ ደቕኩም ኣምጽኡ ወይ መተካእታ ኮይንኩም ተኣሰሩ ተባሂሎም ብጅምላ ይእሰሩ ካብ ዝነበሩ ነበርቲ ዓድታት ሌቦን ሚዒላን ንኡስ ዞባ ሰገይቲ ን3 ኣዋርሕ ካብ ዝተኣሰሩ ኣባይ ግርማይ ገብረዝጊ፣ ኣባይ ሃንሱ፣ ኣባይ ኣፈወርቂ ገብረማርያም ዝባሃሉ ምንባሮም ይጠቓስ።

ስግረ ዶብ ሓሲብኩም ተባሎም ኣብ በረኻታት ካብ ዝተቀተሉ ንምጥቃስ፣ ተኸለ በርሀ ኣበራ ዝበሃል ኣባል ስራዊት /ፋይናንስ መካናይዝድ ኣሃዱ/ መበቆል ዓዱ ደቀጣዒስ ላዕላይ ኣብ ጎልጎል መገርባ “ዑብል” ዝተቀተለ።

ኣብ ከባቢ ዓድታት ዓዲመርሆን ዓዲመሓረና ክርስቶስ /ደብረማርያም ንኡስ ዞባ ማይምነ/ ዝተቀተለ ተመሃራይ ዩኒቨርስቲ ነበር መልእኩ ፍስሃ ዝተባሃለ መበቆል ዓዱ ዓዲ ጉልቲ ንኡስ ዞባ ዓረዛ ብዘይ ዝኾነ ይኹን ሕቶ መንነቱን ምኽንያት መምጺኢኡን ከይሓተቱ ብናይ ቀረባ ቅርብት /ኣስታት 30 ሜትሮ ዝኸውን ፍልልይ/ ኣድራጋ ጠያይቲ ብምዝናብ ቀቲሎም። እቲ ዘሕዝን ምስኡ ሓወብኡ ዝብጸሐ ደባሳይ ተወልደ ዘእየሱስ ዝተባሃለ ነባሪ ሓውሲ ከተማ ዓረዛ ካልእ ቤተሰቡ ዝኾኖ ኣባይ ጸጋይ መስፍን ዝባሃሉ ነባሪ ዓዲጉልቲ ምንባሮም ኣብ ቀድሚ ዓይኖም ምኽንያት ዘይብሉ ቅትለት ብምርኣዮምን ሬሳ ብምኽልካሎምን ንሶም ‘ውን ንስክላ ምትራፎምን ‘ዩ።

እቲ ዝርዝራት ብዙሕዮ መለክዒ በደላት መንግስቲ ኤርትራ በየናይ መንገዲ ንኸትገልጸ ናይ መወዳእታ ኣጸጋሚዮ። ምኽንያቱ ዕለታዊ በደላት ከይፈጸመ ስለዘይውዕልን ስለዘይሓድርን ‘ዩ።

6. ምጽናት ዓሌት ‘Genocide’:-

እስኪ ሕጂ ድማ ድሕሪቲ ናይ ዞባ ስርሒታት 3፣ 5 ናይ ቦታ ለውጢ ድሕሪ ምግባሮም ዝተፈጸመ ጅምላዊ ግፍዕታት ከዘንትወልኩም።

ኣብ ወርሒ 01/2007 ብምኽንያት ናይ ቦታ ለውጢ ቤት ማእሰርቲ ዓላ 17 ከም ቀደሙ ስርሒ ንኸቅጽል እቲ ካብ ኣስመራ ዝወረደ ስታፍ ስለያ ዞባ ስርሒት 5 ኮ/ል ወዲ ወለላ

ዝባሃል ምስ ተቀበሎ ንሕና ናይ መንደፊራ ኣቅኒዕና ድሕሪ'ዚ ምስ ምግምግል ንብረትን ምድርጃው ሓድሽ ቦታ እቶም ሰብ ምድሃኸን ምክልባትን ዝለመዱ ሓለፍቲ ስለያን ኣዛዚ ዞባ ስ/3 ሜጀር ጀነራል ዑመር ጠዊልን ናይ መወዳእታ ኣብ ዓቕሊ ጽበት እዮም ኣትዮም። ነቲ ኣዛዚ ዞባ ስርሒት 2 ሜጀር ጀነራል ፍሊጵስ ወ/የውሃንስ ምስ ኣመሓዳሪ ዞባ ጋሽ ባርካ ሙስጠፋ ኑርሒቤን ጀሚሮም ዘይመልእዋ /ስለዝተቀየሩ/ ምጽናት ሰባት ብደረጃ ብሔር ንክቅጽልዎ እጅግኦም ሰብሲቦም ተላዒሎም።

ብህጹጽ ድማ ብ6 በጣሓት ገይሮም ነቲ ኣ ከተማ ደቀምሓረ ዝነበረ /መንገዲ ሰገነይቲ ጥቃ እንዳ ኣቡነ ኣረጋዊ ቤተክርስቲያን/ 6 ኮንተይነራት ቤት ማእሰርቲ ኮይኑ ዘገልገል ዝነበረ ናብ መንደፊራ ብምምጻእ ካብ መንደፊራ 3 ኪ.ሜ ውጽእ ኢልካ /መንገዲ ዓረዛ/ ጸጸር ትበሃል ቦታ ሓደ ውልቀ ሰብ ንጋራዥ ክኸኖ ኣብ ዝሃነጸ ሰፊሕ ካንሸሎ ብኣስገዳድ ከምዝራገፍ ገይሮም እቲ ጋራዥ ተሰሪሖ እምበር ስራሕ ኣይጀመረን ነይሩ።

ቀጺሎም ድሕሪ ምጥጣሕ ቤት ማእሰርቲ ኣብ ምህዳን ኣባላት ብሔረ ኩናማ ኣትዮም። ቅድሚ ናብ ዝርዝር ምእታወይ ኣብ ዓመተ 2003 ብፌሊጳስን ሙስጠፋን ኣስታት 70 ዝኾኑ ኣባላት ብሔረ ኩናማ ን7 ወርሒ ዝኣክል ኣብ ባረንቱ ኣሲሮም ድሕሪ ምስቃዮም ንስኹም ኣንጻር መንግስቲ ኢኹም መንግስቲ ግና ምሕረት ገይርልኩም ኣሎ ኢሎም ኣውጺኦም። ኣንጻር መንግስቲ ምኻኖም ዝኾነ ጭብጢ ኣይነበሮምን ብጽልእን ስምዒትን ዝገበርዎ ምንባሩ ወሰኹ ይገልጽ።

እዚ ዳግም ብመልክዕ ሓድሽ ውዳበ ዘተላዓለ ወፍሪ ግፍዕን ጭፍጨፋን ነዚ ምርኩስ ገይሩ ማይ ዘይጠዓመ ኣገራሚ ምክንያት ሒዞዮ ብኣዛዝቲ ዞባ ስርሒት 3 ተበጊሱ። ብጅምላ ንምጭፍላቕን ምድሃኸን ዘምጽእዎ ምክንያት ነቲ ኣንጻር መንግስቲ ህ.ግ.ድ.ፍ ንብሔረ ኩናማ ወኪሉ ዝንቀሳቀስ /ዝቃለስ/ ሳውራ ምንቅስቃስ ሓርነት ብሔረ ኩናማ ደ.ም.ሓ.ኩ.ኤ ብምድንጋጽን ሃሱሳት ኮይንኩምን ትተሓባበሩ ኣለኹም ዝብል ነይሩ።

ብምድንጋጽ ክባሃል ከሎ እኹለ ማይ ሂብካ ምእንጋድ ብውዱብን ዘይውዱብ መልክዕ ገንዘብ እኹለ ኣዋጻንካ ናይ ዘለውዎ በረኻታት ምብጻሕ ክኸውን እንከሎ። እቲ ብሃሱስነት ማለቶም ድማ ሓበሬታ ብዛዕባ ሰራዊት መንግስቲ ተበጻጽሎ /ትሰልዩ/ ፈንጂታት ትቕበሉ ተብጽሎ ትቀብሩ። ናይ ውሽጢ ኤርትራ መእተውን መውጽእን መንገድታ ተጽንዑን ትመርሑን። ኣብ ኣኹባታቶም ተሳተፉን መንእስያት ትገስገሱን ማለትዮ። በዚ ኣርዓዲ

ክስታት አስታት 300 ዝኾኑ ሰባት ዓድታት እናኸርደንካ ብለይተ ለይቲ ብጅምላ ከምዝእሰሩ ገይሮም።

እዚ ጅምላዊ ማእሰርቲ ጾታ ዕድም ዘይፈለ ኮይኑ ህጻናት ካብ 9 ዓመት ክሳብ ተጠወርቲ ኣረጋውያን ዘጠቓለለ ንዓድታት ፎሊና፣ ቡሹካ፣ ሻምብቆ፣ ቢንቢና፣ቶሎግምጃ፣ ኣይማባን ኮተብይን ጥርሓን ዘትረፈ እዩ ነይሩ። እዚ ወፍሪዚ ካብ ዓዲ ንዓዲ እናለሐመ ምስ ከደ ተወሳኺ ናይ ስለያ ሓይሊ ስለዝጠለበ ካልኣት ኣካላት ስለያ ማለት ብኣሚኔ ዝምራሕ ስለያ /ፀረ ስለያ ዞባ ስርሒት 2/ ብተገደም ዝምራሕ ኣብ ቡሹካን ከባቢኡን ዝርከብ ስለያ ምክልኻል /ናይ ኮነሬል ሸፋ ሹም/ ብሚጀር በረኽት ወልደገብርኤል ዝምራሕ ስለያ ክ/ሰራዊት 25 ኢደይ ኢድካ ብምባል ዘየለ ምርብራብ ኣካይዶም።

በዚ ድማ ኣባላት ብሔረ ኩናማ በብዝተታሓዘዎ መከራን ኣበሳን ርእዮም ብኸበድ መርመራታት ኣብ ቤት ማእሰርቲታት

- ሻምብቆ /ብስለያ ምክልኻል /
- ባረንቱ /ስለያ ዞባ ስርሒት 2/
- ቡሹካ /ስለያ ዞባ ስርሒት 3/
- ማይ ድማ /ብስለያ ምክልኻል /
- ማይ ድማ /ብስለያ ክ/ሰራዊት 25/
- መንደፊራ /ስለያ ዞባ ስርሒት 3/ ተሳቅዮምን ነቲ ዘይገበረዎን ዘይፈልጥዎን “ጌርና!” ኢሎም ንክኣምኑ ወሓዚ ናይ ሓክልን ግዱድ ጸቕጥን ጥሜትን እናፈራረቁ ፈቲኖሞም ዝኾነ ይኹን ነገር ክርከቦም ኣይተኻኣለን ግፍዒ ህግደፋውያን ግና በዚ ኣየብቀዩን። ምክንያቱ እቲ ዕላማ ካልእ ስለዝነበረ ምጥቃሱ ድማ ኣገዳሲ ይመስለኒ።

እቲ ንመሰል ህዝብታት ብሔረ ኩናማ ዝቃለስ ውድብ ድ.ም.ሓ.ኩ.ኤ ዝበሃል ውዳብኡ ብምሕያል ናብ ውሽጢ መሬት ኤርትራ ስልኳታት ብምግባር ኣብ ልዕሊ መዓስከራት ስራዊት መንግስቲ ሓድሓደ ስርሒታት ከካይድ ብምጅማሩ ብፍላይ ድማ ኣብ ዞባ ጋሽ ባርካ ብምውዕውዑን ምግናኑን ዘንቀሎ ኩራ መንግስቲ ንሰላማውያን /ገባር ሓረስቶት/ ግዳይ

ገይሩ “ሕንሕነ ቀራናት ገንዕማማት” ኮይኑ። አቀዲሙውን መንግስቲ ኣብ ልዕሊ ብሄር እዚ ዘይፍትሓውን ረሳሕ ኣረኣእያን እዩ ፀኒሕዎ። ነቲ ብሰውራ ኩናማ ዝካየድ ምንቅስቃስ ናይ ምዕጋትን ምቁጽጻርን መስርሕ ተራ መንግስትን ሰራዊትን ናይ ሰለያ ትካላቱን እዩ። እዚ ክገብሩ ዘይከኣሉ ኣለፍቲ ሕንሕነኦም ኣብ ልዕሊ ቆልዓ ሰበይቲ ኣረጋውያንን ኣውራጃም። ናይ መወዳእታ ዕላመኦም ድማ ከምዚ ዓይነት ብድግ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ብምውራድ ተቓዋሚቲ ከምዘርዕዱን ብኡኡ ኣቢሉ ድማ ፀቕጢ ኮይንዎም ናይ ቃልሲ መንፈሶም ተዳኺሙ ከምዘበታተኑ ንምግባር ዝዓለመ እዩ ኔሩ።

ዝርዝር ዝስዓብ በደላት ድማ የቕርቡ።

- 1. ካብ 9-13 ዝዕድምኦም ህፃናት 6 ወርሒ ተፈሪድዎም ኣብ ቤት ማእሰርቲ ዞባ ስርሒት 3 “ተሃድሶ ኣልኣለ” ወዲኦም ወጺኦም ብዝሓም 10 ነይሮም።
- 2. ካብ 13 — 18 ዝዕድሞኦም ካብ 1 ዓመት - 4 ዓመት ተፈሪድዎም ኣብ ድጋና ዓዲኻላ ይርከቡ። ብዝሓም 13 ይግመት።
- 3. ኣስታት 250 ዝኾኑ ካብ 1 ዓመት - 20 ዓመት ዝተፈረደም መንእሲያት ኣረጋውያን ኣዴታት ምስ ዕሸላት ደቀንን ጎራዙን ኣብ ድጋና ዓዲኻላ ይርከቡ።
- 4.12 ሰባት ንፕሮፖጋንዳዊ ጎስጓስ ተጠቂሞምሎም።
- 5. 2 ሰባት ኣብ ምርመራ ከለው ሞይቶም።
- 6. 26 ሰባት መሪዞም ቀትሎሞም።
- 7. ብኣጠቓላሊ 28 ሰባት ብኣሰቓቂ ኩነታት ሂወቶም ንዘንትእለት ኣጥፊኦም።

ካብዚ ዝጠቐስኩዎ ኣብ ቁጽሪ 4.5.6.7 ንዘሎ ዝርዝር መብርሂ ከምዚ ዝስዕብ ይህበሉ። እዚ ዝጠቐስኩዎ ኣብ ውሽጢ 5 ኣዋርሕ /01/2007 — 05/2007/ ዝተኻየደ ኮይኑ ኣለፍቲ ዞባ ስርሒት 3 ሕድሪ ጭፍጨፋ ካልእ ተዋስኦ እዩም ሚሂዞም። ተዋስኦኦም ኣቅነት ለቢሱ ሰባት ንምድንጋር ተኣሲብሉ በዚ መሰረት ድማ ኣዛዚ ሜጀር ጀነራል ዑመር ጠዋል ስታፍ ስለያ ሜጀር ተኸለብርሃን ሓጎስ (ወዲ ዓይነይ) ብቀጥታ ምስ ኣላፊ ሚኒስትሪ ዜና ኣቶ ዓላ ዓብዱ ርክባት ፈጠሮም። ኣብ መደባቶም ዘቲዮም።

እቲ መደብ ካብ ዝሓዘዎም ሰባት (አባላት ኩናማ) ደሓን ዝኾነ ምልክት ናይ ትግርኛ ዘለዎም ሓርዮም ከዳሉው እሞ ነቲ ኣብ ሻምበቆ፣ ገዛኢራብ፣ ቢንቢና፣ ስንሱሓል፣ ዓዲ ተኸለሃይማኖት በብግዚኡ ካብ 2001 ዓ/ም ጀሚሩ ዝተፈንጀረ ፀረ ተሸከርካርቲ ነታጊ /ፈንጂ/ ካብ ወያነ እናተቐበሉ ገንዘብ እናተኸፈሎም ይቀብርዎ ምንባርም ክዛረቡ ምግባር ዝብል እዩ። ብኡኡ ኣቢሉ ድማ እቲ ገባራዊ ዘይፍለጥ ሓደጋታት ዘስዓብ ፈንጂታት ቀበርቱ ከምዝተረኸቡ ንህዝቢ ብሚድያ ክግለፀሉ፣ እሞ ክርዕም ኢሎም ተረዳዲኦምሉ።

ዓሊ ዓብዱ ብወገኑ ንፕሮፖጋንዳዊ ዘመተ ጉስጋስ ዝምልከት መደባት ሕፅረት ከምዘለዎም ገለፁ፣ ነዚ ሓሳብ ብሓገስ ድሕሪ ምቕባሉ ብስም ቀዳማይ ፀላኢና ስርዓት ወያነ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ራዕድን ሽበራን ንምውራድን ሰላም ንምዝራግን ኤርትራውያን ሃሱሳት ኹቲቡ ይንቀሳቀስ ከምዘሎ ጌርና ከነቅርቦ ኢና። ንሰኹም ኩሉ ኣጽፍፍኩም ምስ ወዳእኩም ሓብሩኒ እነ ድማ ንፉዕ ጋዜጠኛን ስኣላይን ክምድብ እየ ብምባል ስምምዓቶም ዛዚሞም።

ድሕሪ እዚ ሓላፊ ስታፍ ስለያ ስርሒት 3 ሚጀር ተኸለብርሃን ሓገስ “ወድዓይነይ” ምስ ሓላፊ ፀረ ስለያ ክብርም ስዩም ጸዕዳ ጉና ብምኻን ካብቶም ኣብ ትሕቲኦም “መንደፈራ” ዝነበሩ ቅዩዓት ትግርኛ ዝመልኩ 12 ሰባት ድሕሪ ምምራጻም ብሓለዋ ተሰንዮም ናብ ቡሹካ ከምዝወርዱ ገይሮም 02 ፈንጂ ካብ ሃንደሳ ዞባ ስርሒት 3 ብምምፃእ ምስኦም ወሪዱ። ድሕሪ ቡሹካ ምብፃሕ ኡሱራት ምእንቲ ክስድፁ ሕሩድ እናገበርካ ሪኦም ዘይፈልጡ ቅያር ምግብታት ቡን ትንባኽ፣ ሳሙና ዘየለ ክንክናት ተገብረሎም። ቀጺሉ ፈንጂ ኣብ ዝተተኮሰ ቦታታት እናወሰዱ ነቲ ቦታታት ከምዝላለይዎ “ከምዝጸንዕዎ” ተገይሩ። ብዛዕባ ኣጽዋውዳ ፈንጂ ኩሎም ወትህድርና ዘይጠዓመ እኳ እንተዘይነበርም ናይ ሓደ መዓልቲ መዘኻኸሪ ኣስተምህሮ ብክብርም ስዩም ተለጊሰሎም ኣፍልጦኦምን ደረጃ ንቕሓቶምን መዝሚዞም ፀቕጢ ብምግባር የእሚኖሞም። “ነዚኦ ምስ ገበርኩም በዚኦ ጌርኩም ንገዛኹም ኢኹም እናበሉ” ይዛረብዎም ኔሮም።

ቀዳማይ ዕማም ምስ ተሳለጠ ንዓሊ ዓብዱ ሓቢሮሞ። ዓሊ ዓብዱ ድማ ንፉዕ ዝበሎ ጋዜጠኛ ግርማይ ደበሳይ ሳኣላይ መሓመድ መራሒ መኪና ኣለም ዝበሃል “ኣውቲስታ መንግስታዊ ጋራኻ” ምስ ዘድሊ መሳርሒታቶም ናብ ቡሹካ ሰዲዱ። ስራሕ ተጀሚሩ እሱራት ወያነ ሊኢኹምና፣ ገንዘብ ሂሶምና፣ ፈንጂ ቀቢርና ሓደጋታት ኣውራድና ተጋጊና። መንግስቲ ኤርትራ ጽቡቕ ይገብረልና ነይሩ ገንዘብ ሂቡ ኣጣይስና ገዛውቲ ሰሪሕልና መጽዓኛ

አግማል ሂቡና ኢሎም ክዛረቡ ከምዘለዎም ማዕዳ ተዋሂብዎም። ኣብዚ ጋዜጠኛ ግርማይ ደበሳይ ዝነበሮ ተራ ልዑል እዩ ነይሩ። እንታይስ ክገብር ካብ ዓሊ ዓብዱ ዝተዋህቦ መምርሒ እዩ ኣተግቢሩ።

ተ.ቁ	ስም	ዓይ	ዝነበሮ ስራሕ
	ኪሮስ በዩነ ኣዱራ	ፎሊና	አባል ሰራዊት ክ/ሰራዊት 18
2	ሓጎስ ሸዳይ በሮን	>>	ዝተጣየሰ አባል ሰራዊት ነበር
3	ቢቦ ፉፋ ቱንጋ	>>	>> >>
4	ዓንደብርሃን ገብረሚካኤል	ፅቡቕ ግራት	>> >>
5	ባድመ ጉፍለ ባራ	ፎሊና	ምልሻ ኣለዎ ከባቢ
6	ዓንዳይ ኣሮሮ ሳልሕ	ቡሹካ	መራሒ ጉጅለ ኣብ ሀግደፍ
7	ዓብዱላሂ ማርዬ ኣንድሉ	>>	ኣረስታይ

8	ሰለሙን ሳህለ “ኛው”	>>	ሐለዎ ክባቢ ምልሻ
9	የማኑ መረማ ጎባይ	>>	ሐረስታይ
1 0	ሙናድል ሰዲዳይ ዓለንጋይ	>>	አባል ሰራዊት
1 1	ሻሊ ፍሩተ	ቶሎግምጃ	አብ ሰራዊት ክ/ሰራዊ ት 16
1 2	ገብረማርያም ደስታ “አውሮ”	ፎሊና	ሐረስታይ

ርኩ ተዋስኦም ናይ ብሓቂ እዩ ኣገሪምኒ እቶም መጋባርያ ዝገበርዎም እሱራት።

እቲ ስራሕ ተዛዚሙ እሱራት ኣብ ማይ ድማ ንዝርከብ ቤት ማእሰርቲ ጸረ ስለያ ክፍለ ሰራዊት 25 ተረኪቦም። መከረኣም ዝተወደአ ዝመስሎም እሱራት ሓድሽን መደምደምታ ሂወቶም ዝኾነ መከራ እዩ ገጠዎዎም። ሳልሰቲ ከይጸንሑ ኣብ ቀጽሪ ዝነበርዎ ቤት ማእሰርቲ ጉድጓድ ክኸድቱ ተኣዚዞም። እቲ ዝኾነዎ ጉድጓድ ዓቢ ጋሐሲ እዩ ነይሩ። ነዚ ክኸድቱ ኸለው ዝተዋህቦም ምኽንያት ሓንሳብ ንዓይኒ ምድሪ “ሸቃቕ” ሓንሳብ ንማይ ባስካዩ ዝብል ነይሩ። እዞም 12 ሰባት እናኻዓቱ ኸለው ተወስኹቲ 14 ሰባት ንሞት ሓጽዮም ኣብ ድጋና ዓዲኻላ ኣቀሚጦሞም ዝነበሩ ስሒቦም ብምምጻእ ብጠቅላላ 26 ሰባት ከይኖም ምኽዓት ቀጺሎም እቲ ዝተኳዓተ ግምቱ 4 ሜትሮ ጎንን ቁመትን 5 ሜትሮ ዕምቆት ይኸውን።

ድሕሪዚ ስታፍ ስለያ ዞባ ሰርሒት 3 ሜጀር ተኸለ ብርሃን “ወዲዓይነይ” ካብ መንደፊራ 2 ጀሪካንን ዓይነቱ ዛጊት ዘይፈለጥኩም ነፍስ ወከፍ 20 ሊትሮ ዝሓዘ “መርዚ” “ስሚ” ናብ

ማይ ድማ ብምውራድ ኣብ ትሕቲ ጸረ ስለያ ክ/ስ 25 ብጥንቓቕ ከምዝቐመጥ ገይሩ። ብምቅጻል ጉድጓድ ተኳራቱ ምስ ተወደኤ እቶም እሱራት ዝሕልው ዝነበሩ ኣባላት ጸረ ስለያ ክ/ስ 25 ነፍስ ወከፎም ነናይ 10 መዓልቲ ዕረፍቲ ተዋሂብዎም ነንገዝኦም ከምዝኸዱ ተገይሩ “ሚስጢር ከየውጽኡ”። መተካእቶኦም ድማ ካብ ጸረ ስለያ ዞባ ስርሒት 3 መንደፊራ እሙናት ዝበሃሉ ቦታ ከም ዝሸፍኑን ከምዝዋሰኑን ገይሮም። እቶም ዝተሓረዩ “ካብ መንደፊራ ዝወረዱ”

ንምቕታል ዝተሓርዩ እሙናት ሰባት፡-

1.	ሰርጀ.	ኪዳነ	ተ/ሚካኤል
	“ወዲኸረን”		
	መ/መስርዕ		
2.			ሰርጀ.
	ምሕረቱ		
	መ/መስርዕ		
3.			ሰርጀ.
	ግርማይ		ገ/ሄር
	“ኮማንዶ”		
	መ/መስርዕ		
4.			ሰርጀ.
	ክፍላይ		
	“ወድጋሽ”		
	መ/መስርዕ		
5.	ሰርጀ		ጸጋብ
	መዓሽ		

“ጨዓሎ”

መ/መስርዕ

6. ሰርጀ
አብርሃም

ጸጋይ

መርማሪ ነይሮም።

ቀጺሊ እቶም እሱራት አብታ ዝኾነኛትዎ ጋሕሲ ብሓባርን አብ ሓደ ዕለትን በቲ ዝመጸ መርዚ ተስሚሞም ከምዝሞቱ ገይሮም። ግብአተ መሬቶም አብቋዑ። እቲ ግዜ ዕለቱ ከንጹር ዘይዘከርክዎ አብ ወርሒ 04/2007 እዩ ነይሩ። እቶም ካብ ዓዲ ጃላ አምጺአም ምስቶም 12 ሰባት ካብ ዝቀተልዎም 14 ሰባት አስማቶም ዝዝክሮ ናይ 6 ሰብ የቅርብ።

ተ.ቁ	ስም	ዓዲ	ዝነበሮ ስራሕ
1	ተስፋይ ሸሊ	ቡሹካ	ሓረስታይ “ቀሺ ካቶሊካዊ እምነት”
2	ሙሳ ከበደ	ቡሹካ	ሓረስታይ
3	መመ ሻራ	ቡሹካ	ምልሻ ሓለዋ ከባቢ
4	ገብረማርያም ዱዱ	ፎሊና	ሓረስታይ
5	ዓዋተ ናዳ ባዴን	አይማባ	ምልሻ ሓለዋ ከባቢ
6	ድለ ዓብደላ	አይማባ	ሓረስታይ

እቶም አብ እዋን መርመራ ዝተቀተሉ 2 ሰባት

1. ጋላ ታብ ፋኪ፡-

አመሓዳሪ ፎሊና ዝነበረ አብ መርመራ ክፍለ ስራዊት 25 ሄልኮፕተር ተአሲሩ ለይትን ቀትርን አብ ጎልጎል ተደርብዩ ድሕሪ ምቅናዩ ብእሱሩ እንከሎ ሂወቱ ሓሊፋ።

2. ዓሊ ሙሳ ገሹ፡- አባል ስራዊት ዝነበረ “ተጋዳላይ” ዝቀበርካዩ ፈንጂ ስለዘሎ ኣርእየና ኢሎም ናይ በረኻ ብምውጻእ ስታፍ ስለያ ዞ/ሰ/3 ተኸለብርሃ ሓጎስ ስታፍ ስለያ ክ/ሰራዊት 25 ሚጀር በረኽት “ከውሒ” ብሽጉጥ ቀጥቂጦም ዝቀተልዎ’ ዩ።

ንምቅታሎም ዝምልከት ዘለኒ ጭቡጥ መርትዖ

▮ ስታፍ ስለያ ዞ/ሰ/3 ካብ መንደፊራ ንማይድማ ስሚ ከውርድ ከሎ ምስኡ ነይራ። እቲ ኣብ ጀሪካን ዝንበረ ስሚ ምኻኑ ዛጊት ስሙ ክረቐሖ ዘይደሊ ኣባል ስለያ ዞባ ስርሒት 3 ኣብ መንደፊራ ዝነበር የዕሊልኒ።

▮ ድሕሪ ምቅታሎም ኣብ እዋን ምርመራ ዝሃብዎ “ቃል ሓተታ” ተወሳኺ ናይ ኤርትራ መንነት ወረቀት፣ ናይ ዞባ ጋሽ ባርኻ ካርድ ነባርነቶም፣...ወዘተ ካብ ኣርካይቭና ኣውጺእና ኩሉ ክንህብ ብኣዛዚ ዞባ ስርሒት 3 ሜጀር ጀነራል ዑመር ጠዊል ተኣዚዝና ሂብና። ናባይ ከምዘበልዎ ኣፍለጥን “ንምዕቃብ ሚስጢር ኣርሒቆም” ናይ”ዞም ተቐተሉ ሰባት ኩሉ ዶኩሜንቶም ክእኩብ ብደረጃ ጀነራል ዝተኣዘዝናሉ ምኽንያት ኣሰሮም (ደብዘኣም) ንምጥፋእ ዝዓለመ እዩ።

▮ ድሕሪ ምቅታሎም ዓሊ ዓብዱ ንዳግማይ ስራሕ ክረኽቦም ከምዘደሊ ሓቲቱ፣ ክርከቡ ከምዘይክኣሉ ሓለፈ ጸረ ስለያ ክብሮም ስዩም መሊሱሉ ኣብቲ ብሞባይል ዝገበርዎ ዝርርብ ምስኡ ነይራ። እቲ ናይ ምቅታል ስጉምቲ ድማ ቅልጡፍ ብምንባሩ ጣዕስኡ ኣንጸባሪቁ።

▮ ኩሉ ግዜ ወርሓዊ 3^ተ ወረሓዊ 6^ተ ወርሓዊ ዓመታዊ ጸብጸብ ስራሕ ብዓለይ የቅርቦ ስለዝነበርኩ 28 ሰባት ከቢድ ስጉምቲ ከምዝተወሰደሎም ኣቅሪቦ። እቲ ጸብጸብ ንኣዛዚ ዞባ ስርሒት 3 ን፣ ንሚኒስትሪ ምክልኻልን እዩ ዝቀርብ።

▮ ሓደ ኣባል ጸረ ስለያ ካብቶም ኣብ ምቅታል ዝተሳተፉ ብኻልእ ስራሕ ናብ ማይ ድማ ምስ ከድና ነታ ጉድጓድ ብርእሱ እናመልከተ ትፈልግ ‘ዶ ኢሉኒ እወ ምስ በልኩዎ ሕማቕ ስምዒቱ ብምንቅናቅ ርእሱ ገሊጽለይ።

▮ ዝተቀተሉሉ ቦታ ኣብ ውሽጢ ማይ ድማ ዝርከብ መዓስከር ክ/ሰራዊት 25 “ቁጽሪ ቤት ማእሰርቲ ጸረ ስለያ ክ/ሰ 25” ኮይኑ እታ ቦታ ኣብ ከባቢ ጎቦ በራቂት መንገዲ ዑባል እያ ትርከብ።

ኩነታት ዝተቀትሉ

▫ ተስፋይ ሸሊ፣ ገብረማርያም ዱዱ ተጋደልቲ ሀግሓኤ ኮይኖም 1985 ኣብ ባረንቱ ብደርግ ተማሪኹም ኣብ ኣለም በቃኝ “ኣዲስ ኣበባ” ንዓመታት ድሕሪ ምእሳርም ናጽነት ምስ መጻ ምስ ምሩኻት ኩናትን ናይ ፖለቲካ እሱራትን ንሃገሮም ዝኣተው እዮም።

▫ ኪሮስ በዩንን ባድመ ጉፍለ በዲኦም የሕዋት እዮም።

▫ ዓደብርሃን ገ/ሚካኤል ብሔረ ትግርኛ ኮይኑ በመበቆል ዓዱ ጸቡቕ ግራት ንኡስ ዞባ ሞልቂ ‘ዩ። ሓለው መሬት “ዘረዓይ” ተቆጹሩ ኣብ ፎሊና ይሰርሕ ነይሩ ኩናማ ባ/ቤት’ውን ነይራቶ።

▫ ሓጎስ ሻዳ በሮን ኣብ ስውራ ኩናማ ተጋዳላይ ወዱ ኣቡ ሓጎስ ዝባሃል ስለዘለዎ ጠንቂ ሞት ኮይኑ ስድራ ቤቱ’ ውን ኣብ ዓዲ ኳላ ኣለው።

▫ ሻሊ ፍሩት ሓው ተጋዳላይ ቢቢ ፍሩት ዝባሃል ስለዘለዎ ጠንቂ ሞት ኮይኑ፣

▫ ዓንዳይ ኣሮሮ ብኣደ ሓው ማና ማኡ ዝባሃል ተጋዳላይ ስለዘለዎ ጠንቂ ሞት ኮይኑ፣

▫ ጋላ ታብ ፋኪ ወዱ ተጋዳላይ ዳንጋ ጋላ ዝባሃል ስለዘለዎ ጠንቂ ሞት ኮይኑ

ተኣሲሮም ካብ ዝሓደግኩዎም

▫ ነባሪ ቶሎ ግምጃ ኬና ቶነኪ ወዱ ተጋዳላይ ኩባ ኬና ዝባሃል ስለዘለዎ ጥራይ 15 ዓመት ተፈሪዱ። ዓዲ ኳላ ኣሎ።

▫ ነባሪ ቶሎ ግምጃ ከሊ ሳቦት ወዱ ተጋዳላይ ደርጊ ከሊ ዝባሃል ስለዘለዎ 8 ዓመት ተፈሪዱ።

▫ ነባሪት ብሹካ ቶኮ ኣቦዳር ሰብኣ ሰባብ ባሻይ ዝባሃል ተጋዳላይ ስለዝኾነ 10 ዓመት ተፈሪዳ ምስ ሕዛል ቆልዓኣ።

▫ ነባሪት ብሹካ ዓሻ ዓብደት ካብ ወለንኪኤል ሊሊ ዝባሃል ተጋዳላይ ሓደ ቆልዓ ወለዳ ስለዝነበረት 1 ዓመት ተፈሪዳ ወዲኣ ወጺኣ ትኸውን።

□ መሐሪ “ወዲ መንጅር” ዝተባሃለ ብሔረ ትግርኛ ኣብ ብሹካ ሰፊሕ ናይ ሕርሻ መሬትን ጥሑናን ዝውንን ካብ ገነት ማርዮ ትበሃል ብሔረ ኩናማ ብምውላዱ ምስ ኩናማ ትደናገጽ ኢኻ ተባሂሉ 3 ወርሒ ኣሰቃቂ ናይ መርመራ ኩነታት ኣጋጢሞም ብኸቢድ መጠንቀቅታ ተለቂቁ።

እቲ ዝርዝራት ብዙሕዮ እቲ ካብ ዝኸረይ ዘይሃሰሰ ሚዛን ሂቤ ኣቅሪቤዮ ኣለኹ። ብዛዕባቲ ንጎሰጋስ ዘዳለውዎ 12 ውጽዓት ሰባት ዘሳተፍሉ ኣብ ቴሌቪዥን ኤርትራ ክልተ መዓልቲ በቲ ዋላ ሓንቲ ዘይፈልጥ ኣዋዲዶም ዝሃብዎ መዳሪ ጋዜጠኛ ገብረመስቀል ገረዝሂር እናተነባበ ተፈንዮ ነይሩ። ኣብቲ ዘቅርብዎ መደብ ካብቶም 12 ሰባት ናይ 4 ሰባት ቃል እምነትን ሽርሕን ዝበልዎ ኣቅሪቦም ዝተረፈ ድማ ኣስዲቦም ይኹን። እቶም ዘቅረብውም ሰባት ዓንዳይ ኣሮሮ፣ የማኑ መረማ ፣ ዓብዱላሂ ማርዮ፣ ሰለሙን ሳህለ ነይሮም።

ብዛዕባ እቲ ዝተኻየደ ኣሰቃቂ ቅትለት ብዙሓት ጭፍጨፋ ግፍዕን ማእሰርትን ንጽሃትን ተሓተቲ ዝኾኑ ኣካላት ብቀንዱ መንግስቲ ኤርትራ “ህ.ግ.ድ.ፍ” ኮይኑ ነዚ ውዲታት ብቀረባ ዘዳለውን ናይ መፈጸምታ ዘብጽሑዎን ኣሳሰይቲ መንግስቲ ሓላፍነት ዝስከሙ ሰባት።

1. ኣዛዚ ዞባ ስርሒት 3 ሚጀር ጀነራል ዑመር ሓሰን ጠዊል
2. ስታፍ ስለያ ዞባ ስርሒት 3 ሚጀር ተክለብርሃነ ሓጎስ “ወዲዓይነይ”
3. ሓላፊ ጸረ ስለያ ዞባ ስርሒት 3 ካፕቲን ክብሮም ስዩም ጸዕዳ “ጉና”
4. ስታፍ ስለያ ክፍለ ስራዊት 25 ሚጀር በረኸት ወ/ገብርኤል “ከውሒ” ምኻኖም ብጥቡቕ ክገልጽ ይደሊ ግዜ ዘይገብሮን ዘይገልጸን ሓቂ ስለዘየለ፡

ኣብ መወዳእታ ጽሑፋይ ሓንቲ እናሓደረት ትሕደስኒ ናይ ዕላል ኣጋጣሚ ወስ ኣቢሌ ክዓጹ። እቲ ግዜ ኣብ መጀመርያ 2002 ዓ.ም እዩ፣ ኣነ ምስ ኣዛዚ ክ/ሰ 16 ኮሎኔል ሃብተጌን ጸገ “ሓኔታይ” ኣብቲ ግዜቲ ዝነበረ ናይ ካርታን ሓበሬታን ኣገልገሎት ንኸህቦ ምስኡ ኣብ ዝባን ዑና ትበሃል ዓዲ ከባቢ መንደፊራ እዩ ነይረ። ኣብዚ ግዜዚ እቲ ኮሎኔል ኣብ መንደፊራ “ሓድሽ ዓዲ ነበር” ዝተዋህቦ መሬት ቪላ ገዛ ንምስራሕ እንተበዚ እንተበቲ ይንቀሳቀስ ኣብ ዝነበረሉ እዋን ሓደ ኣባል ስራዊት ፈታዊይ ከንጸርጽር ኣጋጠምኒ

ምክንያት ምስ ሓተትኩዎ ኮሎኔል ንዝሰርሖ ዘሎ ገዛ ምስ ገለ ኣባላት ሰራዊት ኮይኑ ገረብቀላሚጦስ ንክቆርጽ “ናይ ገባር ክዘምት” ከምዝተኣዘዘ የዕለልኒ። ክንፈላለ ኸለና ድማ ከምዚ ኢሉኒ። “ሰሚዕካ ኣለኻ ቅድም ኣብ እዋን ብረታዊ ቃልሲ ሓላፍትና ዝነበሩ ኤርትራ ናጽነታ ምስ ረኸበት ኣይኮነን ኤርትራዊ ሰብ ኤርትራዊ ገረብ ‘ውን ጸባ ክሰቲ ‘ዩ ኢሎም ይገብጉሱና ነይሮም ሕጂ ድማ እነህለካ ኤርትራዊ ሰብን ገረብን ኣይኮነን ጸባ ክሰቲ ብሓባር ይቐረጽ ኣሎ!” ኢሉኒ።

ኣብታ እዋን ‘ቲኣ ኣመና ‘የ ሲሒቀ እንተሎሚ ሎሚ ግና ርዝነት ናይታ ዕላልን ግዜ ዘግሃዶ ባህርይቶምን እናሓደረ ይሕደስንን የሰደምመንን ኣሎ።